

C Vasten 3
M. Assumpta
20 maart 2022

Eerste lezing (Ex 3,1-8a.13-15)
Uit het boek Exodus

Mozes had geluk gehad.
Hij was uit Egypte kunnen ontkomen.
Hij had de dochter gehuwd van Jitro, een priester in Midjan.
Eens was hij de kudde van zijn schoonvader aan het hoeden,
ver in de woestijn, bij de berg Horeb, een goddelijke berg.
Daar zag hij iets heel bijzonders:
hij zag vuur oplaaien uit een doornstruik,
en toch verbrandde die struik niet.
Hij dacht: 'ik ga er naartoe, ik wil weten hoe het komt dat die struik niet verbrandt.'
Maar vanuit de brandende struik riep een stem:
'Mozes, Mozes.'
Het was de Heer.
En Mozes antwoordde: 'Hier ben ik'.
De Heer vervolgde:
'Kom niet dichterbij en doe je sandalen uit,
want de plaats waar je staat is heilige grond.
Ik ben de God van jouw vaders, de God van Abraham,
de God van Isaak en de God van Jakob.'
Mozes bedekte zijn gezicht, want hij durfde niet naar God op te zien.
En de Heer sprak:
'Ik heb de ellende van mijn volk in Egypte gezien,
de jammerklachten over hun onderdrukkers gehoord;
Ik ken hun lijden.
Ik zal komen om hen te bevrijden uit de macht van Egypte.'
Maar Mozes vroeg hem:
'Als ik nu bij de Israëlieten kom en hun zeg: 'De God van onze vaders zendt mij naar jullie',
en zij vragen:
'Hoe is zijn naam?'
Wat moet ik dan antwoorden?'
Toen zei God:
'Ik ben JHWH, degene die er was, die er is, en die er zal zijn.'
En Hij zei:
'Dit moet je de Israëlieten zeggen:
'Hij die er is zendt mij naar jullie.
De Heer, de God van onze vaders, de God van Abraham,
de God van Isaak en de God van Jakob, heeft mij naar jullie gezonden.
Dit is mijn naam voor altijd.
Zo moet men Mij aanspreken, door alle generaties heen.

Tweede lezing (1Kor., 10, 1-6, 10-12)
Uit de eerste brief aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters,
jullie moeten zich steeds voor ogen blijven houden
dat onze voorouders onder Mozes' leiding
door de Rode zee zijn getrokken,
en dat een wolk hen begeleid heeft door de woestijn.
Dat was als hun doopsel.

En dan hebben ze ook allen brood uit de hemel gegeten,
en water gedronken uit de rots.
Het was als het brood en de drank van Christus.

Maar velen van hen waren het niet waard.
Ze zijn dan ook in de woestijn omgekomen.
Dit moet voor ons allen een les wezen,
om niet het kwaad te willen doen,
dat zij hebben gedaan.
We moeten er ons ook voor hoeden
God aan te klagen.
Wie dat deed vond evenzeer de dood.

Dat alles werd neergeschreven
als waarschuwing voor jullie,
omdat het einde der tijden nadert.
Jullie denken stevig rechtop te staan.
Pas toch op dat jullie niet vallen.

Evangelie (Lc., 13, 1-9)

Uit het heilig evangelie van onze heer Jezus Christus volgens Lucas

Pilatus had bij het offer in de tempel een aantal mensen uit Galilea gedood,
en hun bloed bij dat van de offerdieren gevoegd.
Men kwam het aan Jezus vertellen.
Maar Jezus zegde:
'Denken jullie dat dit die mensen is overkomen,
omdat het grote zondaars waren?
Neen toch.
Maar het leven dat jullie leiden
zal *jullie* ten onder doen gaan,
als jullie zich niet bekeren.'

Hetzelfde met de mensen die onlangs omkwamen
toen de toren van Siloam instortte:
zouden zij meer kwaad hebben gedaan,
dan de andere inwoners van Jeruzalem?
Toch ook niet.
Maar het leven dat jullie leiden
zal *jullie* ten onder doen gaan,
als jullie zich niet bekeren.'

En dan vertelde hij volgende parabel:
'Iemand had in zijn wijngaard een vijgenboom staan.
Hij kwam kijken of er vruchten aan zaten, maar vond er geen.
Toen zei hij tegen de wijngaardenier:
'Dit is nu al het derde jaar dat ik kom kijken
of er aan deze vijgenboom vruchten zitten, en er geen vind.
Hak hem maar om.
Waarom zou hij de grond nog verder uitputten?'
De wijngaardenier antwoordde:
'Mijnheer, asjeblijft, laat hem dit jaar nog staan.
Ik zal de grond erom nog eens goed omspitten,
en extra bemesten.
Misschien zal hij zo volgend jaar vruchten dragen.'

En als dat niet zo is,
dan kun je hem omhakken.'

Homilie

B en Z,

"Er zijn mensen," zo begon Huub Oosterhuis ooit een lezing, "mensen die van jongs af aan voelen, en in de loop der jaren steeds helderder weten, wat ze met hun leven moeten: dat ze een eigen weg hebben te gaan – iets als een radar in hen zet ze op die weg, en houdt ze op die weg. Soms kunnen ze op latere leeftijd vrij trefzeker aangeven wat in hun jeugd vooruitwees naar de taak die zij later te vervullen kregen."

En hij vertelde dan over iemand die het in zijn jonge jaren ging opnemen voor de arbeiders, en zo in groot conflict kwam met zijn vader, die een liberale bedrijfsleider was. En dat die jonge man eens tijdens een ruzie zijn vader toebeet: 'ik moet, het is mijn roeping.'

En die jonge man heeft uiteindelijk een belangrijke politieke betekenis gekregen in Nederland.

Hij was gedreven door de ervaring van heersend onrecht en onnodige armoede, en hij droomde van een andere, een rechtvaardig georganiseerde maatschappij. Dat was zijn roeping, dat moest hij.

Ik vind dit een prachtige vertolking van wat we 'roeping' noemen: 'ik moet, ik kan niet anders.'

Roeping wordt nogal dikwijls voorgesteld als een stem van buiten, die iemand aanzet om bv. priester of kloosterling te worden.

Maar, geloof me vrij, ik denk niet dat er iemand is die zo een stem al gehoord heeft.

Wat we roeping noemen, dat zit van binnen; een stem diep in de mens, die zegt: 'ik moet, ik kan niet anders.'

Ook met Mozes was het zo.

Het verhaal van het braambos dat brandde maar niet ver-brandde, daar in de woestijn van Midjan, dicht bij de berg Horeb, was de Bijbelse voorstelling van het vuur dat brandde in het binnenste van Mozes.

Diep in zich voelde hij de drang: 'ik moet naar mijn broeders toe in Egypte, ik kan niet anders. Zij lijden onder de tirannie van de Farao, ik moet ze bevrijden.'

Die stem vanbinnen, was zo sterk dat ze hem aanvuurde om zijn verantwoordelijkheid op te nemen: een vuur dat niet vernielde, maar dat be-geesterde.

Dat is roeping: vuur dat brandt in jezelf, omdat je wat je ziet gebeuren, niet zo wil laten.

Omdat wat een ander overkomt, je zo raakt, dat je besluit: ik ga er naartoe, ik moet er zijn, ik moet er iets aan doen.

Roeping is een marsbevel dat je niet krijgt van hogerhand, maar uit je eigen binnenste haalt. De wijngaardenier uit de parabel, die we in het evangelie beluisterden, kreeg een bevel van hogerhand, van de grondeigenaar: 'hak die vijgenboom om, die put nodeloos de grond uit.'

Maar er was een andere stem in hem die luider klonk.

Hij nam het voor de vijgenboom op: 'laat hem nog staan, ik zal hem extra verzorgen, misschien komt hij weer tot leven.'

De grondeigenaar bekeek de vijgenboom als een economisch gegeven, een leverancier van vijgen, die verkocht kunnen worden.

De wijngaardenier daarentegen bekeek de boom als het voorwerp van zijn zorg. Hij had hem geplant, bevochtigd en bemest, hem zien groeien en vruchten zien dragen. Hij had hem beschermd tegen stormen en droogtes, tegen ongedierte en ziektes, en hij had met hem te doen.

Hij voelde: 'ik moet het voor hem opnemen, ik kan niet anders.'

Die parabel van Jezus – zoals trouwens de meeste van zijn parabels – gaat over God, over JHWH-ik zal er zijn.

Die God, waar Jezus over vertelt, is geen God van 'bevelen van hogerhand'. Hij is een God van mededogen en barmhartigheid, die zegt: 'Ik heb de ellende van mijn volk gezien, ik ken hun lijden, ik neem het voor hen op. Ik zal er zijn.'

En geroepen zijn, dat is voor mensen: zich aangestoken weten door datzelfde vuur, door die betrokkenheid op de anderen, en geraakt worden wanneer ze zien dat hen tekort wordt gedaan.

En dan niet wachten op instructies om het voor hen op te nemen, maar zelf aan de slag gaan.

Het synodaal proces dat Paus Franciscus op gang heeft gezet is daarop gericht.

De kerk heeft al te lang gedacht de gelovigen op gang te moeten zetten met bevelen van hogerhand, met marsbevelen.

Maar – zo zegt de paus – Gods geest is werkzaam in *iedere* mens. In ieders hart steekt hij het vuur aan om het op te nemen voor het geluk van de medemens, voor een betere wereld. En hij vraagt aan de bisschoppen om initiatieven te nemen waarbij alle gelovigen hun stem kunnen laten horen, en voorstellen kunnen doen opdat de kerk een kerk van mededogen en barmhartigheid zou zijn.

Want de kerk kan pas kerk van Christus zijn als zij zich laat in beweging zetten door de zorg om de medemensen, en Gods liefde zichtbaar maakt. Zij kan niet anders, dat is haar roeping.

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.